

tenne ki többet, mint két dollár redukción. Azonban egy 1924. évi statisztika azt mutatja, hogy az Egyesült-Államok adófizetőinek 90%-a 5000 dollárnál kevesebb jövedelem után fizetett adót. 4. Mivel az adózás fejkvótája Nagy-Britanniában, Franciaországban, Olaszországban és a többi európai országokban kétszer, sőt háromszor olyan magas, mint az Egyesült-Államokban, a szövetségi adósságok az európai államok számára sokkal nagyobb terhet jelentenek, mint amekkora hasznot abból az Unió húzhatna. A Columbia University manifesztuma éles kritikát gyakorol a továbbiakban a „capacity of pay”, a fizetőképesség fogalma fölött, ami pedig tudvalevőleg az amerikai Debt Funding Commission tárgyalásainak theoretikus bázisa. A manifesztum kimutatja, hogy a fizetőképesség fogalmát nem lehet exakt módon meghatározni, különösen nem olyan egyezményeknél, melyek mint a szövetségi adósságok, három generációra kiterjedő periodusra köttetnek. E theoretikus bázis alapján jöhettek csak létre olyan igazságtalanságok, mint az eddigi egyezmények tőkeengedményei, melyek alapján az adósság teljes összegéből Nagy-Británia 82%-ot, Franciaország 50%-ot, Belgium 54%-ot, míg Olaszország csak 26%-ot lesz köteles fizetni.

A manifesztum végül is rámutat az európai államok növekvő bizalmatlanságára Amerikával szemben és arra a mozgalomra, amely az európai államok tömörítésére törekszik az Unió ellen (nemzetközi kartell-törékvések stb.). „Az európai államok összefogása az Unió ellen, azoknak kétségtelenül hasznukra volna. Van-e valaki, aki ugyanezt állithatná az Egyesült-Államokra néve is?”

E gondterhes kérdéssel zárul a kiáltvány, mely a szövetségi adósságok kérdésében az összes érdekelt államoknak konferenciáját javasolja, amely arra lenne hivatva, hogy az összes eddigi egyezményeket revideálja és a jövő egyezmények számára igazságos alapot találjon. A manifesztum aláírói tehát nem tartoznak a radikális „debt cancellation” propagátorai közé, hanem csak az Unió eddigi merev magatartásával helyezkednek szembe. Ha közvetlen praktikus következményei e komoly és alapos állásfoglalásnak aligha lesznek is, az amerikai közvéleményre feltétlenül mély hatást fog gyakorolni.

Dr. Káldor György.

Gazdasági orientáció Jugoszlávia felé. A Jugoszláviához való gazdasági közeledés mellett a mult esztendő augusztusában megtartott mohácsi országos kereskedő kongresszuson hangzottak el az első szavak Jugoszlávia és Magyarország között ezidőszert az 1925. év nyarán megkötött, a legtöbb kedvezményt kölcsönösen biztosító kereskedelmi szerződés az az egyetlen szál, amely az árucserforgalom előmozdítására hivatva van. E szerződés ellenére a két ország közötti árucserforgalom nem emelkedett, sőt számos vonatkozásban visszaesést mutat. Amíg az 1924. évben Magyarország a jugoszláv kivitelnek 7.9%-át vette fel, addig a mult esztendőben a jugoszláv exportnak alig 5%-a irányult Magyarországra. Ugyanílyen kedvezőtlenül alakult a magyar külkereskedelmi statisztika is, hiszen amíg az 1925. év első kilenc hónapjában, azaz a szerződés megkötése előtt kivitelünk 9.51%-át szállítottuk Jugoszláviába, addig az 1926. év ugyanezen időszakában — de most már a szerződés életbelétele után — a magyar exportnak mindössze 6.20%-a került Jugoszláviába.

Az árucserforgalom kedvezőtlen alakulását elsősorban a

jugoszláv gazdasági élet válságával lehet magyarázni, hiszen amíg Közép-Európában és így Magyarországon is, a válság hullámai március-április óta fokról-fokra enyhülnek, addig Jugoszláviában a krízis még nem érte el tetőpontját, amit csak a jugoszláv hitelviszonyok alakulásával magyarázhatunk. A *Slovenska Banka* és az angolok más komoly érdekeltégeinek összeomlása miatt, továbbá az amerikai államkölcsön kudarca miatt ugyanis a nyugati tőke tartózkodást mutat Jugoszláviával szemben és ennek tulajdonítható, hogy a dinár stabilitása ellenére még mindig gyakori a 20–22%-os kamatláb és 12%-nál olcsóbb pénzhez a legnagyobb vállalatok sem jutnak.

A belső gazdasági viszonyok kedvezőtlen alakulása mellett a két ország közötti árucserforgalom fejlődésének komoly akadálya a kölcsönös jogsegélyt biztosító kereskedelmi szerződés hiánya, a vámtarifális és vámigazgatási szabályozások nehézségei, a közlekedési viszonyoknak a két ország közötti forgalomban való primitív rendezése, végül az utlevél- és vizumakadályok, amelyeknek megszüntetésével szemben éppen Jugoszlávia mutat még mindig ellenállást.

Ezek az akadályok azonban nem olyanok, amelyek sokáig állhatnak a két ország gazdasági közeledésének útjában. Jugoszlávia is, Magyarország is agrárállamok, mindkettőt egyaránt fenyegeti az amerikai és valószínűleg már a közeljövőben kialakuló orosz mezőgazdasági termelés versenye. Az amerikai és orosz agrárexport nyomása alatt Magyarországnak és Jugoszláviának egymásra kell találnia és Jugoszlávia részéről is egyre jobban jegecesedik ki az a felfogás, hogy a nyugati nagyiparok koncentrikus törekvéseivel szemben Közép-Európa agrárállamainak is egységes és racionális álláspontot kell elfoglalnia.

De nemcsak agrárérdekek azok, amelyek a két ország közötti megértést és közeledést elősegítik, hiszen a jugoszláv ipar is, amely tulnyomórészt mezőgazdasági ipar, csak nyerhet a magyar iparral való kooperáción. A jugoszláv malomipar Csehszlovákia és Ausztria vámpolitikájával szemben éppen olyan aggodalmat keltő helyzetbe került, mint a magyar és a két malomipar érdekei sürgetik, hogy közös termelési programmal vegyék fel a versenyt a belföldi és az exportpiacon. A felett jugoszláv szesz-, bőr- és olajipar is szívesen kooperálna a magyar rokoniparokkal a középeurópai piacon, ahol most egymással szemben állanak.

Ahol a gyáripár és mezőgazdaság rokonszenve a közeledés iránt olyan nyílt kifejezésre jut, mint *Krojac* kereskedelmi miniszternek, *Alexander* és *Bglioni*, a jugoszláv GyOSZ zágrábi és belgrádi elnökeinek, *Jovan Jovanovics*, a volt földművelésügyi miniszternek és jelenleg az agrárpárt vezérének azon nyilatkozataiban, amelyekkel a magyar kereskedelem által megindított közeledésre válaszoltak, ott nem lehet akadálya annak, hogy a gazdasági közeledés útjából az utolsó akadályokat is elhárítsák. Ezek az akadályok részben politikaiak, mint a magyar tengeri kikötő kérdése, továbbá a letelepedési egyezmény, amelynek híján a magyar alattvalók letelepedése és forgalozása bejegyzése jóformán lehetetlen. Azok az érdekek pedig, amelyek a két szomszédországot gazdaságilag közelebb hozzák egymáshoz, kétségtelenül hozzá fognak járulni a jelenlegi barátságos politikai atmoszféra megőrzéséhez is.

Varannai Aurél.

Külkereskedelmünk alakulása és a külföldi hitelek. Az 1926. év külkereskedelmi mérlege kereken 80 millió aranykorona